

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СДУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 11 0 К 020568 18 Кж 2
Бањалука, 18.01.2018. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија др Вељка Икановића као предсједника вијећа, Даниеле Миловановић и Обрена Бужанина као чланова вијећа, уз учешће записничара Софије Рибих, у кривичном предмету против оптужених М.Х., М.П., Б.М., Т.Н., З.Ш., Д.М., Д.С., Ј.Ц., Е.Б., Н.Ј., О.К. и Д.М., због кривичног дјела неовлашћена производња и промет опојних дрога из члана 207. став 3. у вези са ставом 1. и 2. Кривичног законика Републике Српске, а оптуженог М.Х. у стицају са кривичним дјелом омогућавање уживања опојних дрога из члана 208. став 1. истог закона и оптужених Н.Б., М.Д. и В.Ж. због кривичног дјела неовлаштена производња и промет опојних дрога из члана 207. став 1. Кривичног законика Републике Српске, одлучујући о жалбама оптуженог М.Х. и његовог браниоца адвоката Чедо Ђукића, браниоца оптуженог М.П. адвоката Ж.В., браниоца оптуженог З.Ш. адвоката Д.К., браниоца оптуженог М.Д. адвоката мр М.П., браниоца оптуженог В.Ж. адвоката Ж.Б., браниоца оптуженог Е.Б. адвоката А.М., браниоца оптуженог Н.Ј. адвоката Н.К. и браниоца оптуженог Д.М., адвоката Ј.И., изјављеним против рјешења Окружног суда у Бањалуци број 11 0 К 020568 17 Кв 5 од 08.01.2018. године, у сједници вијећа дана 18.01.2018. године донио је

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Одбијају се као неосноване жалбе оптуженог М.Х. и његовог браниоца и жалбе бранилаца оптужених М.П., З.Ш., Е.Б., Н.Ј. и Д.М. изјављење против рјешења Окружног суда у Бањалуци број 11 0 К 020568 17 Кв 5 од 08.01.2018. године, док се дјелимичним уважавањем жалбе браниоца оптуженог М.Д., а по службеној дужности и у односу на оптуженог В.Ж., преиначава наведено рјешење Окружног суда у Бањалуци, тако да по том рјешењу оптуженима М.Д. и В.Ж. притвор може трајати најдуже 1 (једну) годину и 6 (шест) мјесеци.

У преосталом дијелу, првостепено рјешење остаје неизмјењено.

О б р а з л о ж е њ е

Рјешењем Окружног суда у Бањалуци број 11 0 К 020568 17 Кв 5 од 08.01.2018. године, продужен је притвор према оптуженим М.Х., М.П., З.Ш., М.Д., В.Ж., Е.Б., Н.Ј. и Д.М., након потврђивања оптужнице Окружног тужилаштва у Бањој Луци број Т13 0 КТ 0037678 17 од 04.01.2018. године, којом се оптужени М.Х., М.П., Б.М., Т.Н., З.Ш., Д.М., Д.С., Ј.Ц., Е.Б., Н.Ј., О.К., Д.М.,

терете да су извршили кривично дјело неовлашћена производња и промет опојних дрога из члана 207. став 3. у вези са ставом 1. и 2. Кривичног законика Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 63/17, у даљем тексту: КЗ РС), а оптужени М.Х. у стицају са кривичним дјелом омогућавање уживања опојних дрога из члана 208. став 1. истог закона и оптужени Н.Б., М.Д. и В.Ж., терете се да су извршили кривично дјело неовлаштена производња и промет опојних дрога из члана 207. став 1. КЗ РС. Притвор по том рјешењу може трајати до изрицања првостепене пресуде, а најдуже 2 (двјије) године од потврђивања оптужнице, уз обавезу контроле оправданости притвора по истеку свака два мјесеца од дана доношења последњег рјешења о притвору. Притвор је у односу на наведене оптужене продужен из разлога садржаних у одредби члана 197. став 1. тачка в) Закона о кривичном поступку Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 53/12, са измјенама, у даљем тексту: ЗКП РС). Истим рјешењем оптуженом Н.Б. су умјесто мјера притвора, на основу члана 185. став 1. тачка г) и члана 187. став 3. и 4. ЗКП РС, изречене мјере забране наведене у изреци првостепеног рјешења.

Против тог рјешења, жалбе су у законском року изјавили оптужени М.Х. и његов бранилац, те браниоци оптужених М.П., З.Ш., М.Д., В.Ж.Е.Б., Н.Ј. и Д.М..

У жалби оптуженог М.Х. нису наведени жалбени основи, а приједлог жалбе је да се првостепено рјешење укине, као и притвор, те исти по потреби замјени неком од мјера забране. Бранилац овог оптуженог адвокат Ч.Ђ. из Б.Л., жалбу је изјавио због битне повреде одредаба кривичног поступка и погрешно утврђеног чињеничног стања, са приједлогом да се побијано рјешење преиначи тако да се оптуженом укине притвор и исти одмах пусти на слободу, уз одређивање мјера забране напуштања стана, односно боравишта, забрана приступа, односно састајања са одређеним лицима, као и друге мјере, које суд сматра потребним.

Бранилац оптуженог М.П., адвокат Ж.В. из Б.Л., жалбу је изјавио због битне повреде одредаба кривичног поступка и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, са приједлогом да се жалба уважи, те да се оптуженом изрекне нека друга мјера забране прописана одредбама члана 184. и 185. ЗКП РС.

Бранилац оптуженог З.Ш., адвокат Д.К. из Б.Л., жалбу је изјавио због битних повреда одредаба кривичног поступка и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, са приједлогом да се жалба уважи, побијано рјешење укине и оптужени одмах пусти на слободу.

Бранилац оптуженог М.Д., адвокат мр М.П. из Б.Л., жалбу је изјавио због битне повреде одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и повреде Кривичног закона, са приједлогом да се побијано рјешење преиначи и оптужени пусти на слободу или рјешење укине и предмет врати на поновно одлучивање, односно да се оптужени пусти на слободу уз одређивање мјера забране из члана 185. став 1. тачке а), б), ц) и д) ЗКП РС.

Бранилац оптуженог В.Ж. адвокат Ж.Б. из Б.Л., у жалби не наводи жалбене основе, а приједлог ове жалбе је да се побијано рјешење укине, као и мјера притвора према овом оптуженом.

Бранилац оптуженог Е.Б., адвокат А.М. из Б.Л., жалбу је изјавила због „погрешне примјене материјалног права“, битне повреде одредаба кривичног поступка и због погрешно утврђеног чињеничног стања, са приједлогом да се побијано рјешење преиначи тако што ће се оптужени пустити на слободу или да се према истом одреде мјере забране.

Бранилац оптуженог Н.Ј., адвокат Н.К. из С., жалбу је изјавила због битних повреда одредаба кривичног поступка, са приједлогом да се жалба уважи и оптужени одмах пусти на слободу или да се побијано рјешење укине и предмет врати на поновно одлучивање.

Бранилац оптуженог Д.М., адвокат Ј.И. из Б.Л., жалбу је изјавила због битних повреда одредаба кривичног поступка, повреде члана 5. став 3. и 6. став 1. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода (у даљем тексту: ЕКЉП), са приједлогом да се побијано рјешење преиначи тако да се приједлог тужилаштва за одређивање притвора овом оптуженом одбије као неоснован или да му се изрекну мјере забране из члана 185. став 1 тачка г), 186. став 2. у вези са чланом 187. став 1., 3. и 4. ЗКП РС.

Разматрајући спис, побијано рјешење и жалбе, одлучено је као у изреци овог рјешења из сљедећих разлога:

Неосновани су приговори жалби да је побијано рјешење захваћено битним повредама одредаба кривичног поступка тврдњом да је исто неразумљиво, противријечно само себи и да не садржи разлоге о основаној сумњи као општем услову за одређивање притвора, те разлоге за закључак о постојању посебног притворског разлога из члана 197. став 1. тачка в) ЗКП РС. Супротно томе, овај суд налази да је побијано рјешење потпуно јасно и да су у његовом образложењу изнесени разлози о свим чињеницама одлучним за постојање основане сумње, као општег услова за притвор у односу на сва оптужена лица и постојање посебног разлога за притвор из члана 197. став 1. тачка в) ЗКП РС.

Неосновани су и жалбени приговори да се побијано рјешење заснива на незаконитим доказима, како се то у жалби браниоца оптуженог Н.Ј. посебно истиче. Наиме, тачан је навод из ове жалбе да је исказ овог осумњиченог дат на записнику од 11.10.2017. године без присуства браниоца и да се тада теретио за кривично дјело из члана 207. став 3. у вези са ставом 1. и 2. КЗ РС, међутим, ради се о његовом првом исказу датом за дјело за које се може изрећи казна затвора од пет до петнаест година, што значи да није морао имати браниоца, јер сходно члану 53. став 1. и 2. ЗКП РС, осумњичени, односно оптужени мора имати браниоца већ приликом првог испитивања ако је нијем или глув или ако је осумњичен за кривично дјело за које се може изрећи казна дуготрајног затвора, као и приликом изјашњења о приједлогу за одређивање притвора, што у конкретном случају није било.

Надаље, без основа су и жалбени приговори браниоца оптуженог Д.М., којима се оспорава законитост појединих доказа. Наиме, супротно наводима из ове жалбе, са једне стране, свједок М.В. је на записницима из истраге упозорена да у смислу одредбе члана 148. ЗКП РС може одбити свједочење, након чега је иста изјавила да не одбија свједочење, а са друге стране, приликом давања тих својих исказа, ниједног тренутка она није изјавила да је супруга овог оптуженог, већ, напротив, изјавила је да јој је он момак. Осим тога, чињеница да до подизања оптужнице, одбрана овог оптуженог није била упозната са доказом-записником о саслушању свједока С.Б. од 04.01.2018. године, не значи да је повређено право на одбрану овог оптуженог, како то сматра ова жалба, јер сходно члану 55. ЗКП РС, тек након подизања оптужнице, бранилац, осумњичени, односно оптужени имају право увида у све списе и доказе, док је тужилац у обавези да са приједлогом за одређивање притвора достави судији и доказе битне за процјену законитости притвора, ради обавјештења браниоца. Обзиром да је наведени записник сачињен дана 04.01.2018. године, то тужилац није ни могао исти доставити прије подизања оптужнице, која је сачињена истог дана, дакле, 04.01.2018. године и у томе, супротно наводима ове жалбе, овај суд, не види ништа спорно и незаконито. Притом, основана сумња да је овај оптужени починио кривично дјело за које се терети, ранијим рјешењима првостепеног суда је заснована на пресретнутим телефонским комуникацијама, као и на основу исказа свједокиње М.В.

Обзиром да се према наводима из жалби бранилаца повреде права оптужених, загарантованих Уставом БиХ и Европском конвенцијом о заштити људских права и основних слобода, везују за битне повреде одредаба кривичног поступка, то је овај суд кроз оцјену неоснованости тих приговора, утврдио да нису основани и приговори којима се истиче да је првостепени суд повриједио право на одбрану оптужених, право на правично суђење, те право на слободу и сигурност.

Испитујући чињеничну основу првостепеног рјешења по свим приговорима жалби, овај суд је утврдио да наводи жалби нису успјели довести у сумњу основаност закључака првостепеног суда да докази који су достављени уз оптужницу (као што су изјаве многобројних свједока, телефонски разговори између оптужених и других лица, снимљени у току провођења посебних истражних радњи по наредбама суда, записници о претресу станова, возила и других просторија које користе оптужени, потврда о одузимању и добровољној предаји предмета-паковања прашкасте материје и супстанци за које се основано сматра да су опојне дроге, а пронађени су код оптужених или с њима повезаних лица и др.), поткрепљују основану сумњу да су сви оптужени предузели инкриминисане радње неовлашћеног промета супстанци и препарата који су проглашени за опојне дроге, на начин како је то детаљно за сваког од њих и описано у предметној оптужници и тиме учинили кривична дјела за која се терете. О томе су на страни 5., 6., 7. и 8. образложења побијаног рјешења изнесени потпуни, јасни и за овај суд у свему прихватљиви разлози у односу на сваког оптуженог појединачно, које у цијелости прихвата и овај суд, па се жалиоци упућују на те разлоге. За супротне тврдње у жалбама бранилаца нису изнесени прихватљиви аргументи или докази, па се приговори свих жалби којима се оспорава утврђено чињенично стање у погледу основане сумње, као општег услова за притвор, оцјењују неоснованим. При томе, супротно наводима

из жалбе браниоца оптуженог Н.Ј., овај суд, сматра да постоји основана сумња да је и овај оптужени починио кривично дјело за које се терети, која произилази како из доказа прибављеним провођењем посебних истражних радњи, тако и из изјава свједока С.О., М.Б. и С.С., те потврдама о привременом одузимању биљне материје од С.Г. и од оптуженог О.К., за коју се основано сумња да се ради о опојној дроги марихуани.

Ради тога се жалбеним приговорима и у оквиру чињеничне основе побијаног рјешења, не може оспорити ваљаност разлога датих за закључак о постојању основане сумње у односу на сва оптужена лица, као законског услова примјене мјере притвора.

Надаље, жалбеним приговорима се не може оспорити правилност чињеничних утврђења, нити ваљаност датих разлога, садржаних у образложењу побијаног рјешења за постојање посебних притворских разлога из одредбе члана 197. став 1. тачка в) ЗКП РС у односу на сва оптужена лица.

Правилно је првостепени суд цијенио околност да су сви оптужени, раније осуђивани за истоврсна и друга кривична дјела на казне затвора, а оптуженом Е.Б. је за истоврсно кривично дјело изречена условна осуда, те да казне затвора и упозорење уз пријетњу казном, очигледно нису утицале на њих да не понављају вршење кривичних дјела, затим бројност радњи које им се стављају на терет и релативно дуг период у коме су вршили кривична дјела за која се терете (од почетка 2017. до 10.10.2017. године), да су лошег имовног стања (осим Н.Ј.), јер су незапослени и немају сталне изворе прихода, те да су се бавили препродајом опојне дроге искључиво због стицања финансијске користи. Све ове околности наведене у образложењу побијаног рјешења за сваког оптуженог појединачно и по мишљењу овог суда, представљају нарочите околности које оправдавају бојазан да ће оптужени, уколико би се нашли на слободи, поновити кривично дјело, чиме је остварен притворски разлог из одредбе члана 197. став 1. тачка в) ЗКП РС. При томе, чињеница да је након одлуке Уставног суда БиХ, оптужени Н.Ј. ослобођен од оптужбе пресудом Окружног суда у Источном Сарајеву број 14 0 К 000195 14 К 2 од 28.10.2015. године, коју наглашава жалба браниоца овог оптуженог, није од утицаја на правилност закључка првостепеног суда да и у односу на овог оптуженог постоје разлози за притвор из члана 197. став 1. тачка в) ЗКП РС. Ово с тога што првостепени суд у образложењу свог рјешења ни не наводи ту осуду, већ наводи ранију осуду правоснажном пресудом Окружног суда Бања Лука број 11 0 К 007402 11 Кпс од 13.3.2012. године због кривичног дјела организованог криминала из члана 383а. став 2. у вези са кривичним дјелом неовлаштена производња и промет опојних дрога из члана 224. став 1. и чланом 399. став 1. КЗ РС, из чега произилази да је исти специјални повратник.

Стога залагање жалби да се побијано рјешење укине, односно, преиначи и оптужени пуне на слободу, односно да им се умјесто притвора одреде мјере забране, није основано.

Науспрот томе, основано се у жалби браниоца оптуженог М.Д. наводи да је у односу на овог оптуженог повређен Кривични закон на његову штету. Наиме, овај оптужени се терети за извршење кривичног дјела неовлаштена

производња и промет опојних дрога из члана 207. став 1. КЗ РС, за које се може изрећи казна затвора од једне до десет година, због чега у односу на њега, притвор може трајати најдуже 1 годину и 6 мјесеци, сходно члану 202. став 2. тачка б) ЗКП РС, а не двије године, како је то погрешно утврдио првостепени суд. Стога је овај суд, у овом дијелу уважавањем жалбе браниоца овог оптуженог, а поводом те жалбе и по службеној дужности и у односу на оптуженог В.Ж., обзиром да се ради о истим разлозима, у смислу одредбе члана 323. ЗКП РС, преиначио првостепено рјешење и одредио да овим оптуженима притвор може трајати најдуже 1 годину и 6 мјесеци.

Због свега наведеног, одлучено је као у изреци овог рјешења, а на основу члана 337. став 3. ЗКП РС.

Записничар
Софија Рибич

Предсједник вијећа
др Вељко Икановић

Тачност отправака овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић